

INHOUD

AAN DE LEZER	7
LEVEN MET DE DODEN	
EERSTE VOORDRACHT	9
<i>Bergen (N.), 10 oktober 1913</i>	
De levende wisselwerking tussen levenden en doden	
Geestelijke waarheden laten zich gemakkelijker en beter mondeling meedelen dan schriftelijk vastleggen. Over het lezen van boeken. De effecten van haat en liefde voor het leven aan de overzijde. Gedachten over de geestelijke wereld als voedsel voor de gestorvenen. Voorlezen voor de doden. Verlangen naar antroposofie bij doden die tijdens hun leven tegenstanders van de geesteswetenschap waren. Over de noodzaak antroposofische kennis op aarde te verwerven om het naar de geestelijke wereld te kunnen brengen. Geestelijk onderzoek over het 'Laatste Avondmaal' van Leonardo da Vinci. – Over geestelijk onderzoek: het overzien van algemene verhoudingen is gemakkelijker dan het volgen van details.	
TWEEDE VOORDRACHT	29
<i>Berlijn, 19 maart 1918</i>	
Gemeenschapsgevoel en dankbaarheidsgevoel, een brug naar de doden	
Voorwaarden om met de doden in contact te komen. De doden lopen vooruit op de levensomstandigheden van Jupiter. Betekenis van de hiërarchieën voor het omgaan met de doden. Het ontwikkelen van een gemeenschapsgevoel met de dingen van het bestaan. Het gemeenschapsleven van de mens als organis-	

me. Het wezen van de herinnering. Het proces van de geheugenvorming. Het ontwikkelen van een gevoel van dankbaarheid jegens elke, ook onaangename indruk vormt de 'geestelijke lucht' waardoor de doden tot de levenden kunnen spreken. De mogelijkheid om ingevingen te krijgen.

DERDE VOORDRACHT

Berlijn, 26 maart 1918

Vertrouwen in het leven en zieleverjonging, een brug naar de doden

Zielestemmingen die een brug naar de doden kunnen vormen: 1] dankbaarheid jegens alle levenservaringen, ook de als smartelijk gevoelde, 2] ontwikkelen van een gevoel van samen zijn met al het leven, 3] vertrouwen in het leven, 4] zielsmatige verjonging in de loop van het leven. De betekenis van zulke gevoelens voor opvoeding en onderwijs. – Het verdelen van de mens in hoofd- en overige organisme; hoofd oudere vorming, overige organisme jongere vorming. De in verhouding tot het hoofd langzamere ontwikkeling van het hart. Vernieuwing van het hoofd door het overige organisme. Verzorging van het kunstzinnige en het fantasieleven in opvoeding en onderwijs. Individualisme van de mensenzielen tussen geboorte en dood door fysiek en etherlichaam. Tussen dood en nieuwe geboorte afzondering door het toebehoren van elke ziel tot een heel bepaalde sterrenkonstellatie.

51

SPREUKEN VOOR GESTORVENEN

71

AANTEKENINGEN

75

LITERATUUR

80

RUDOLF STEINER OVER DE VERSLAGEN VAN DE VOORDRACHTEN

82